

Кравченко О.В.

«Фінанси і кредит», ОКР «магістр»

Донецький державний університет управління

Науковий керівник — к.е.н., старший викладач Н.О. Шира

ЛІКВІДНІСТЬ БАНКУ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ В ПЕРІОД ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Проблема забезпечення ліквідності банківської системи надзвичайно важлива в сучасних умовах глобалізації фінансових ринків, зростання банківських ризиків, загострення міжбанківської конкуренції та боротьби з наслідками кризових явищ у фінансовому секторі.

З метою регулювання ліквідності банківської системи України Національний банк України використовує в процесі проведення грошово-кредитної політики законодавчо визначені механізми та інструменти (економічні нормативи та інструменти грошово-кредитної політики).

Найбільш показовими економічними нормативами є нормативи ліквідності: миттєвої, поточної та короткострокової. Їх середні значення за рік зазначено на рис. 1 [1].

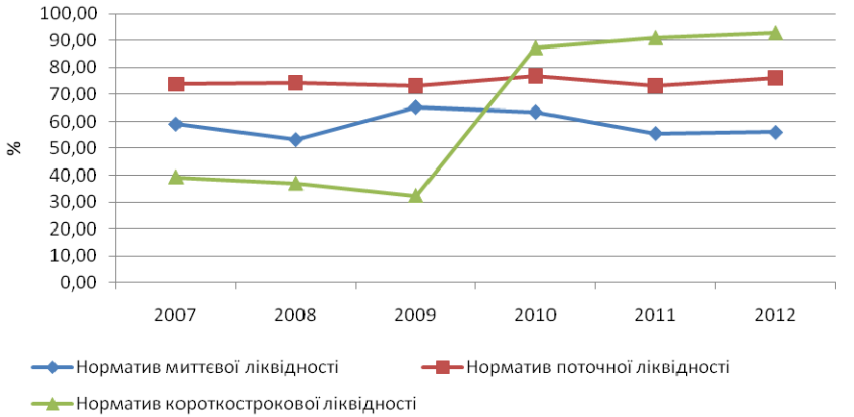

Рис. 1. Значення нормативів ліквідності банків України протягом 2007–2012 рр.

За даними рис. 1 можна зробити висновок, що протягом 2007–2012 рр. нормативи миттєвої та поточної ліквідності перевищували оптимальні значення, проте норматив

короткострокової ліквідності лише у 2010 р. досяг задовільного рівня. Дана ситуація є свідченням нестачі активів у банків, необхідних для забезпечення виконання своїх зобов'язань протягом одного року. Значне зменшення активів відбулося через економічно-фінансову кризу, яка розпочалася у 2008 р.

Щоденна робота з підтримки достатнього рівня ліквідності є неодмінною умовою самозбереження і виживання як окремого банку, так і банківської системи в цілому.

Проте є фактори, які перешкоджають даному процесу: недостатній розвиток українського міжбанківського і фінансового ринків, нестабільна ситуація у сфері кредитування та прийому депозитів, неефективна система управління ліквідністю банку (внутрішня і зовнішня) тощо.

Управління банківською ліквідністю потрібно розглядати як складний багатоетапний і безперервний процес. З метою підтримки ліквідності банків необхідно здійснювати переважно короткострокове рефінансування під надійне забезпечення, якісно поліпшити вітчизняний фінансовий ринок, зокрема ринок державних цінних паперів, не здійснювати рекапіталізацію неплатоспроможних і проблемних банків за кошти рефінансування, запровадити механізм надання стабілізаційних кредитів, який можливий лише у особливих випадках для проблемних банків, які вважаються платоспроможними. Банки, в свою чергу, повинні обирати оптимальне співвідношення між активами та зобов'язаннями за обсягами, термінами та валютами, що дає змогу банкам обмежити рівень ризику незбалансованої ліквідності та досягти максимізації прибутковості за умов обов'язкового дотримання нормативів.

Література

1. Значення економічних нормативів по системі банків України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного банку України. — Режим доступу: www.bank.gov.ua.